

А.А. ХЛЄБНІКОВА (аспірант кафедри менеджменту організацій)
Запорізька державна інженерна академія, Запоріжжя, Україна
hleb-alka@yandex.ru

МЕТОДОЛОГІЯ АНАЛІЗУ МЕРЕЖЕВИХ КОМУНІКАЦІЙ ЯК МЕХАНІЗМУ КОНСТРУЮВАННЯ КОМУНІКАТИВНОГО ПРОСТОРУ

Дається аналіз мережеских комунікацій як механізму конструювання комунікативного простору, що представляють собою універсальний соціальний механізм і відіграють велику роль для рефлексії зворотних зв'язків в контексті єдиного інформаційного соціуму; обґрунтовано принципи мультифункціональності і соціабельності для аналізу мережеских комунікацій та виявлено, в якій мірі можливе управління використанням Інтернет-комунікацій інформаційного суспільства; розкрито ключову роль лідерів в установленні і моделюванні соціальних норм у рамках мережескої комунікації і в якій мірі воно може відбуватися; визначено аксіологічний статус соціальної мережі у сучасному інформаційному суспільстві та розроблено напрями оптимізації мережеских комунікацій як механізму конструювання комунікативного простору.

***Ключові слова:** мережескі комунікації, комунікації, комунікативний простір, мережеска структура, мультифункціональність, соціабельність, Інтернет-середовище, суб'єкт-суб'єктні зв'язки*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями

Актуальність дослідження соціальних мереж в інформаційному суспільстві зумовлено тим, що, по-перше, соціальні мережі являються компенсаційним механізмом, що формуються в умовах неефективності держави та державного управління держави та інших соціальних інститутів, а з іншої сторони, вони представляють собою універсальний соціальний механізм, який здійснює свої функції в умовах відносної соціальної і групової солідарності і доповнює у цій якості соціальні інституції; по-друге, ціннісний аспект мережескої комунікації виявляється у тому, що він сприяє дифузії інновацій, яка охоплює освітню, науково-інноваційну, політичну та економічну сфери сучасного суспільства, що сприяє конструюванню сучасного комунікаційного простору; по-третє, актуальність дослідження в тому, що соціальні мережі, будучи не тільки засобами масової комунікації, але й механізмом конструювання комунікативного простору, виконують ряд функцій, створюючи ціннісний базис свого існування; по-четверте, мультифункціональність і соціабельність соціальних мереж сприяють мобільності соціального капіталу, всередині самих соціальних мереж народжуються ціннісні імперативи; по-п'яте, важливе місце в системі комунікативного простору відіграє і мережеский етикет, який гарантує, що межі віртуальної спільноти знаходяться під контролем; по-шосте, при управлінні соціальними акторами виникає проблема саморегуляції соціальної мережі, яка включає нове розуміння свободи, відповідальності,

ідентичності; по-сьоме, розширення комунікаційного простору зумовлено технологізацією соціальних практик і процесами інформатизації, медіатизації і дегіталізації форм взаємодії соціальних суб'єктів;

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми, на яку спирається автор

У 1954р. американським вченим Дж.Барнсом був введений в науковий обіг термін «соціальні мережі». Вивченням соціальних мереж тривалий час займалися представники різних наук – філософії, соціології, антропології. Психології, теорії комунікацій, політичних наук, у результаті чого була сформована аксіоматична модель соціальної мережі, авторами якої стали Б.Уеллман, Б.Еріксон, С.Берковіц, П.Марсден, Л.Фріман. Теоретичним фактором, який визначив абрис сучасних досліджень мережевих комунікацій як механізму конструювання комунікативного простору та системи зворотних зв'язків, став поворот філософської і наукової рефлексії до дійсності мови. Найбільш релевантними для функціонування соціальних мереж являються комунікативні і семіотичні теорії, що розглядають вплив мовних конструкцій на організацію соціальної взаємодії соціальних суб'єктів.

Вони реалізувалися у різних напрямках філософської і соціологічної думки і персональному вченні Ю.Габермаса, у «соціологічному інтеракціонізмі», у філософській герменевтиці, в «універсальній теорії соціальних систем» Н.Лумана, у вченні про «комунікативні спільноти» К.-О.Апеля. Значну роль у розвитку нових підходів до дослідження комунікаційного менеджменту у другій половині ХХ ст. відіграла теорія інформаційного суспільства. Розвиток теорії «мережевого суспільства» і «мережевої комунікації» у соціально-філософському знанні у 1990-х рр. у значній мірі було стимульовано роботами М.Кастельса, який розглядав мережеві ефекти глобалізації і запропонував поняття мережевого простору, основними компонентами якого являються ресурси, якими обмінюються актори мережі, а місцеположення акторів визначається віддаленістю від центрів. М.Кастельс у своїх працях «Становлення суспільства мережевих структур» і «Галактика Інтернет: роздуми про Інтернет, бізнес і суспільство» звертається до метафори «мережа» для опису стану сучасного соціуму. Центральним поняттям теорії виступає поняття «мережева структура», яка розкриває комплекс взаємопов'язаних вузлів, і при цьому конкретний зміст цього вузла залежить від характеру тієї конкретної мережевої структури, про яку йде мова. Таким чином, мережа – це один із способів, через посередництво яких досягається ефект структурування соціальних впливів у просторі суспільства.

Говорячи про природу комунікації, слід зосередити увагу на концептуальних ідеях К.-О. Апеля, Л. Вітгенштейна, Н. Лумана, Ю. Габермаса, К. Ясперса та ін. Комунікація може виступати у якості структурної одиниці соціальної мережі при наявності певних умов: цілісності, повторюваності і тривалості існування. До теоретиків, що

розробляли дану проблематику, слід віднести З.Баумана, Е.Гідденса, Т.Девазіса, М.Кастельса, П.Кругмана, Дж.Модагтьскі, Р.Робертсона, У.Томпсона, М.Гранновертера, А.Портеса, Д.Старка. Нам думку М.Кастельса, саме мережі складають нову соціальну морфологію сучасного соціуму. У результаті з'явилося багато дослідників сучасного інформаційного суспільства, а саме: Д.Белл, З.Бжезинський, Е.Гідденс, Дж.К.Гелбрейт, М.Порат, Д.Рісман, Т.Стоунер, Д.Тапскотт, Е.Тоффлер, А.Турен, Т.Умесао, Дж.Уррі, Ф.Уебстер та ін.Тому для нашого дослідження актуальними є концепції соціальних мереж – А.Бейвлас, С.Берковіц, П.Марсден, Дж.Морено, Б.Уеллман, Л.Фріман; та концепцій комунікаційних та мережевих трансформацій в умовах глобалізації та модернізації сучасного суспільства - У.Бек, П.Бурдьє, Г.Гідденс, М.Гранновертер, М.Кастельс, Дж.Коулмен. Н.Луман, Г.Лорі, К.Леш, Р.Патнем, А.Портес, Д.Старк, Дж.Уррі. Вченими обґрунтовано, що сучасне суспільство, у якому мережева форма комунікації є превалює над іншими формами, представляє собою високоорганізовану соціальну структуру з складною системою соціальних зв'язків і розвинутою інформаційною циркуляцією інформації. В сучасних дослідженнях соціальних мереж останні часто носять прикладний характер (роботи А.Бейвласа, Дж.Морено, М.Кастельса). Розроблений Дж. Морено соціометричний метод використовується в соціальній теорії у якості основи типологізації соціальних мереж. На початку 1970-х р. У.Матурана і Ф.Варела написали декілька робіт, присвячених теорії автопоезису («Biology of cognition» [Maturana, 1970] and 'Autopoiesis: The Organization of the Living' [Maturana & Varela, 1973]), які були передруковані разом у 1980р. одним томом, що був названий Autopoiesis and Cognition: The Realization of the Living. Практично у той же час у 1979р. Ф.Варела опублікував роботу, яка була названа Principles of Biological Autonomy, яка розширила глибину останніх робіт. На протязі 1980р. У.Матурана і Ф.Варела написали книгу The Tree of Knowledge (Древо познання. Перевод с англ. Ю.А. Данилова. – М.: Прогресс-Традиция, 2001. – 224с.), а в 1991р. Ф.Варела (сумісно з Е.Томпсоном (Evan Thompson) і Е. Рош (Eleanor Rosch)) - книгу The Embodied Mind, у якій вони окреслили задачі когнітивної науки. Теорія автопоезису застосовується також до аналізу соціальних систем у творах німецького соціолога Пітера М.Хейла (Peter M. Heil) (1980;1984). Згідно їх теорії, істотною особливістю живих систем є аутопоезис – самовиробництво системою компонент, що реалізують її організацію (процесуальну конфігурацію), а живою системою вважається будь-яка система, яка здійснює аутопоезис у фізичному просторі. Теорія аутопоезису може бути зрозумілою з точки зору системного підходу як «теорії самоорганізації» чи «теорії складності». Її природничо-наукові і соціогуманітарні аспекти відображені у роботах таких зарубіжних авторів, як Ф.Капра, Е.Ласло, К.Майнцер, Дж.Ніколіс, І.Пригожин, І.Стенгерс, М.Темпчик, Г.Хакен, Е.Янч и др.), російських - В.Стьопін, С.Курдюмов, В.Аршинов, В.Бранський, В.Буданов, Ю.Данилов, К.Делокаров, Л.Киященко, Є.Князева, Г.Малинецький, А.Назаретян; українських – І.Добронравова, В.Бех, Хлебнікова А.А., 2014

В.Воронкова. Як відмічає Луценко Н.Ю., разом з тим, процес формування й розвитку мережевого простору в масштабах сучасного всесвітнього простору є недостатньо вивченим у теорії і на практиці, з причини новизни даного явища. Обумовлено це і високим ступенем його інноваційності та складності, а також всеосяжності його існування на різних часових проміжках еволюційного суспільного розвитку і в різноманітних сферах людської (і не тільки) життєдіяльності. Соціальна мережа як спосіб організації соціального знання, в свою чергу, потребує особливого методологічного підходу, відмінного від традиційних методів аналізу соціологічної інформації.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. Проблемна ситуація.

Мережеві комунікації сьогодні вже не просто теоретичний проект, - це емпірична реальність: електронна пошта, чати, служби моментальних повідомлень, форуми, блоги – все це являється маніфестацією динаміки явища електронного обміну інформацією. Взаємодія суб'єктів мережевої комунікації відображає нову якість інформаційних суб'єкт-об'єктних відносин, що зумовлені специфічними функціями соціальних мереж. Онлайн-соціальні мережі, які крім виконання функцій підтримки спілкування, обміну думками і отримання інформації їх членами, останнім часом стають об'єктами і засобами інформаційного управління, ареною інформаційного протиборства. Сучасний інтерес до комунікацій визначений тим зсувом, який змінив місце і роль комунікацій і комунікативних технологій у різних суспільних сферах, інтенсивним розвитком засобів комунікації. Процеси технологізації та автоматизації діяльності дозволили перенести «центр тяги» у суспільних системах з процесів виробництва на процеси управління, у яких основне навантаження падає саме на організацію комунікації, в основі яких, на нашу думку, повинні формуватися суб'єкт-суб'єктні зв'язки, так як сьогодні Інтернет-комунікації перетворюються у безкінечний інформаційний трафік, що не має внутрішньої структури.

Мета статті – сформулювати теоретичні засади методології аналізу мережевих комунікацій як механізму конструювання комунікативного простору, що має велике значення для рефлексії зворотних зв'язків в контексті єдиного комунікативного організму інформаційного соціуму.

Дана мета реалізується в наступних задачах:

- обґрунтувати принципи мультифункціональності і соціабельності для аналізу мережевих комунікацій;
- виявити, в якій мірі можливе управління використанням Інтернет-комунікацій інформаційного суспільства;
- розкрити ключову роль лідерів в установленні і моделюванні соціальних норм у рамках мережевої комунікації і в якій мірі воно може відбуватися;
- визначити аксіологічний статус соціальної мережі у сучасному інформаційному суспільстві, в контексті якого соціальна мережа виступає як

засіб накопичення і реалізації особистого і соціального капіталу;

- дати аналіз самоорганізації мережі, що визначає її ентропійність, та як вона проявляється;

- розробити напрями оптимізації мережевих комунікацій як механізму конструювання комунікативного простору.

Гіпотеза дослідження

Мережа є більш креативною, чим ієрархія, так як достатньо привести приклад, що арабські революції базувалися на координації дій та активізації населення завдяки мережевим структурам, які змінювали мережевий ландшафт, що відрізняється особливою взаємодією складових її компонентів (віртуальних ресурсів і мережевих акторів) у сформованому інфраструктурному комплексі інформаційного соціуму, змінювали практику комунікативної взаємодії державних і недержавних акторів.

Обговорення проблеми

Методологічний принцип мультифункціональність у широкому сенсі – це принцип, згідно з яким кожний орган чи структура виконує в організмі більш чим одну функцію одночасно чи у різні періоди його індивідуального розвитку, чи онтогенезу. Принцип мультифункціональності лежить в основі всіх змін органів і структур у процесі еволюції. Використовуючи аналогію, ми можемо перенести таку властивість великих полі функціональних систем на соціальну мережу, тому багатосторонність її функціонування у сучасному комунікативному просторі слід визначити як мультифункціональність. Мультифункціональність мережевої комунікації не тільки у наявності великого числа функцій, які постійно накопичуються, але й у тому, що багато з них можуть реалізуватися одночасно. Актор соціальної мережі має сукупність мотивів і потреб, які визначають у свою чергу функції, а вся привабливість мережі у тому, щоб потреби задовольнялися. Однією з рис соціальної мережі являється соціабельність, яку слід визначити як почуття невимушеності і легкості у соціальних взаємовідносинах особистості, що базується на володінні ефективними навичками соціальної взаємодії. В основі соціабельності лежить феномен довіри, який часто розглядається як продукт стійких соціальних зв'язків, які складають основу соціального капіталу. Саме довіра являється найбільш важливим фактором створення соціальних мереж, якщо мова йде про соціальні мережі зі щільною структурою, яка передбачає високий рівень надійності. Мережа не являється групою незв'язаних між собою людей, на відміну від ієрархічних відносин у ній керівників і підлеглих. У даному випадку не спостерігається суперечності з визначенням мережі як взаємозв'язку ієрархічних позицій, наприклад, адміністратора чи модератора чи користувача сайту, тому як мережа тримається на особистому бажанні, а не на формальній необхідності і посадових обов'язках. Соціабельність являється можливістю суб'єкта підтримувати певне число контактів, а деяка сумарна сумісність з тими суб'єктами, з якими встановлені контакти, свідчить про оптимальність використання цих контактів - обмін інформацією і ресурсами, кооперацію при позитивній сумісності чи конфронтацію при негативній. Все це свідчить

про те, що Інтернет перетворився у публічний ресурс глобального масштабу і управління його використанням повинно стати одним із основних питань порядку денного інформаційного суспільства. Аналіз проблеми управління комунікативними потоками у віртуальному просторі зумовлено, по-перше, тим, що забезпечуючи доступ до великих інформаційних ресурсів, полегшуючи спілкування і дозволяючи використовувати мультимедійні засоби, Інтернет активізує процеси гіперіндивідуалізації особистості.

Основною задачею управління у соціальній мережі являється вплив на агентів соціальної мережі з метою формування очікуваних уявлень. Тому у відношенні управління комунікаційними процесами у соціальних мережах виникає два підходи: 1) управління як самоорганізація; 2) управління адміністративного характеру. У даному випадку правомірно говорити про ключову роль лідерів в установленні і моделюванні соціальних норм у рамках мережевої комунікації. Лідер може регулювати комунікативні процеси в мережі, якщо володіє високим рівнем інтелектуального капіталу, у першу чергу у сфері, яка є профілюючою для даного типу спільноти. Здійснення допомоги іншим учасникам, включаючи здійснення процесу соціалізації нових учасників, також являються атрибутами соціабельності лідера. Інтернет-середовище характеризується підвищеною експресією та емоційністю, тому проблема управління комунікаційними процесами складно вирішується і прогнозується. Емоційність комунікативного середовища Інтернет-простору приводить до біполярності віртуальної комунікації, де двома полюсами спілкування являється толерантність та агресія. Тому механізми соціального контролю та регуляції, що впливають на динаміку інформаційних потоків, являються основоположними у цьому процесі, у тому числі таких механізмів, як саморегуляція, використання законодавчих заходів, а також програмних (апаратних) артефактів. Завдяки комплексному застосуванню вказаних заходів соціального контролю досягається суспільна згода у відношенні регулювання поведінки акторів, а, отже, виникають умови стабільного функціонування соціальної структури віртуальної мережевої спільноти. Мережевий етикет – це нескладні правила, щоб усім було комфортно. В соціальній мережі в умовах управління комунікаційними процесами формуються мережеві цінності, які лежать в основі мережевого етикету. Рівень моральних обов'язків всередині групи тим вище, чим сильніше актор відчуває внутрішньогрупову ідентичність. Проблема, яка виникає у соціальному управлінні, – це раціональне співвідношення державного регулювання і внутрішньо системного. Складність її вирішення пов'язана з тим, що заходи соціального контролю, з однієї сторони, носять жорсткий і однозначний характер, а з іншої, забезпечувати акторам певну свободу дій, не заперечуючи процесам трансформації соціальної структури.

Таким чином, мережева комунікація створює нову, суб'єктивно-орієнтовану реальність, яка відображає мозаїчність думок, інтересів і бажань учасників мережевого спілкування. Комунікаційний процес, пов'язаний з

«віртуальною ідентичністю» не може не здійснювати істотного впливу на формування сучасного комунікаційного простору, на специфіку сучасної мовної картини світу, і в цілому на образ людини в інформаційному суспільстві. Це підтверджується тим, що всесвітня мережа представляє найширші технічні можливості для спілкування, і в ній порівняно легко знайти людей з подібними інтересами і поглядами на світ. Ці фактори і зумовили появу і розвиток великої кількості спільнот в Інтернеті, таких, як Вікіпедія, «Yahoo Groups», веб-форуми, чати, мережеві ігри, в яких змінюється образ мислення і формується власна мережева культура. Соціальна мережа, яка володіє конструктивним потенціалом у динаміці масових інформаційних потоків і функціями, наприклад, накопичення і реалізація соціального капіталу, безумовно, має аксіологічний статус у сучасному суспільстві. Основна цінність соціальної мережі в тому, що вона в сучасних умовах вже являється не просто засобом комунікації, а проявляє себе як механізм конструювання комунікативного простору сучасного суспільства. Ціннісним аспектом у даному випадку являється вільна горизонтальна комунікація і самоорганізація мережі, що визначає її ентропійність. Всі учасники мережевої спільноти визнають, перш за все, свободу слова, не обмежену статусними межами і цінують право вільно формувати організаційні структури для досягнення більш ефективної взаємодії та генерації ідей. Тому аксіологічний статус соціальної мережі у сучасному інформаційному суспільстві проявляється у тому, що соціальна мережа виступає як засіб накопичення і реалізації особистого і соціального капіталу. Процес дифузії інновацій спостерігається практично в усіх мережевих ресурсах, особливо пов'язаних з освітньою, науково-дослідницькою, економічною і політичними сферами.

В той же час, використовуючи системний підхід до аналізу мережевих комунікацій як фактору конструювання комунікативного простору, ми використовуємо аутопоезис, на основі якого може формуватися самоорганізуюча аутопоезисна система. Таким чином, соціальна мережа дозволяє координувати дії акторів, використовуючи переваги неформальних аналізів розповсюдження інформації. Вказаний ефект відображає властивості соціального капіталу як феномена, що має структурний і реляційний аспекти. З однієї сторони, особистий характер зв'язків дозволяє актору безпосередньо спостерігати дії інших акторів, отримувати інформацію про їх дії «з перших рук», здійснювати вплив на їх поведінку, спираючись на взаємні обв'язки, групові санкції і добиватися узгодженості своїх дій з різними учасниками соціальної мережі. З іншої сторони, у ситуаціях, коли регулярний безпосередній контакт важко реалізувати у повній мірі у результаті великих просторів соціальної мережі, довірливий характер соціальних відносин дозволяє індивідам отримувати надійну інформацію про дії і репутацію один одного від третіх осіб з числа соціальної мережі. В силу вказаних особливостей ефект координації може розглядатися одночасно як результат дії структури соціальних зв'язків і функція довіри між суб'єктами.

Список використаної літератури:

1. Абдеев Р.Ф. Философия информационной цивилизации / Р.Ф. Абдеев. – М.: ВЛАДОС, 1994. – 334 с.
2. Автопоезис соціальних систем: монографія / за науковою ред. В.П.Беха / В.П.Бех; Мін-во освіти і науки; Нац. пед. ун-т імені М.П.Драгоманова. - К.: Вид-во імені М.П.Драгоманова 2010.- 746с.
3. Андрущенко В. П. Організоване суспільство: потреба для України / В. П. Андрущенко // Нова парадигма: зб. наук. пр. - Київ: НПУ, 2005. - С. 3-21.
4. Атаманчук Г.В. Государственное управление (организационно-функциональные вопросы): учебное пособие. / Г.В.Атаманчук – М.: ОАО НПО «Экономика», 2000. – 302 с. – (Энциклопедия управленческих знаний).
5. Белл Д. Социальные рамки информационного общества // Новая технократическая волна на Западе. / под ред. Гуревича П.С. – М.: Прогресс, 1986. – 450 с.
6. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования / Даниэл Белл; пер. с англ. – М.: Academia, 2004. – 788 с.
7. Бергер П. Социальное конструирование реальности: Трактат по социологии знания / П. Бергер, Т. Лукман; [пер. с англ. Е.Руткевич]. – М.: Медиум, 1995. – 322 с.
8. Бех В.П. Генезис соціального організму країни: Монографія.- 2-е вид. / В.П. Бех.- доп. – Запоріжжя: Просвіта, 2000. – 288 с.
9. Буданов В.Г. Синергетическая методология / В.Г.Буданов // Вопр. филос. – 2006. – №5. – С.45-61.
10. Винер Н. Человек управляющий. - СПб: - Питер.- 2001. - 288 с
11. Воронкова В.Г. Філософія глобалізації: соціоантропологічні, соціоекономічні та соціокультурні виміри. Монографія. / Воронкова Валентина Григорівна. – Запоріжжя: Видавництво ЗДІА, 2010. – 272 с.
12. Иванов Д.В. Виртуализация общества // Социология и социальная антропология. Под ред. В.Д. Виноградова и В.В. Козловского. – СПб., 1997. – с.67.
13. Иноземцев В.Л. За пределами экономического общества: Научное издание. – М.: «Academia» – «Наука», 1998. – 640 с.
14. Каныгин Ю.М. Информатизация управления: социальные аспекты / Ю.М. Каныгин; [отв. ред. А.А.Бакаев], – К.: Наукова думка, 1991. – 156 с. (АН УССР, Ин-т социологии).
15. Кастельс М. Глобальный капитализм и новая экономика: значение для России / М. Кастельс // Постиндустриальный мир и Россия. М., 2001. – С. 75.
16. Кастельс Мануэль. Становление общества сетевых структур / Мануэль Кастельс // Новая постиндустриальная волна на Западе. Антология / под ред. В.Л.Иноземцева. – М.:Academia, 1999. – С.494-505.
17. Кастельс М. Информационная эпоха. / М. Кастельс // Экономика, общество, культура. – М.: ГУ ВШЭ, 2000. – 607 с.
18. Кастельс М. На пути к информационному обществу: структура занятости в семи главных индустриальных странах, 1920-1990 гг. / М. Кастельс, Ю. Аояма // Междунар. обзор труда. – М., 1995. – Т. 133, № 1/3. – С. 52-79.
19. Попов С.М. Зворотний зв'язок у парадигмі саморегуляції соціальних систем: теоретико-методологічний аналіз: [монографія] / Сергій Попов.- Запоріжжя: Просвіта, 2011.-412 С.

REFERENCES

1. Abdeev RF Philosophy information civilization / RF Abdeev. - M.: VLADOS, 1994. – 334 p.
2. Avtopoezys social systems: monograph / edited by scientific V.P.Beha / V.P.Beh, Ministry of Education, the National Pedagogical University Dragomanov. - K.: Publisher Dragomanov 2010. – 746 p.

3. Andruschenko V.P. organized society: the need for Ukraine / V.P. Andruschenko // New Paradigm: Collected Works - Kyiv National Pedagogical University, 2005. - P. 3-21.
4. Atamanchuk GV Public administration (organizational and functional issues): Textbook. / G.V.Atamanchuk - Moscow: NPO "Economy", 2000. – 302 p. - (Encyclopedia of managerial knowledge).
5. Bell, D. The social frameworks of the information society // New Wave in the West technocratic. / Edited by PS Gurevich - Moscow: Progress Publishers, 1986. - 450.
6. Bell D. The coming post-industrial society. Experience in social forecasting / Daniel Bell, translated from English-AM: Academia, 2004. - 788 p.
7. Berger, P. Social Construction of Reality: A Treatise on the sociology of knowledge / P. Berger, T. Luckmann; [translated from English E.Rutkevich]. - M: Medium, 1995. – 322p.
8. Bech V. The genesis of the social organism country Monograph. - 2nd Edition / V. Bech. - Dopolnennya-Kiev: Education, 2000. - 288 p.
9. Budanov V.G.Sinergeticheskaya methodology / V.G.Budanov // Issues. Philosophy. - 2006. - № 5. - P.45-61.
10. N. Wiener Man manager. - St Petersburg - Peter. - 2001. – 288 p.
11. Voronkova V. Philosophy of Globalization: Socioanthropological, socio-economic and socio-cultural dimensions. Monograph. / V. G. Voronkova. - Zaporozhye: DIG Publishing, 2010. - 272 p
12. Ivanov DV Virtualization society // Sociology and Social Anthropology. Edited by VD Vinogradov and VV Kozlowski. - St. Petersburg., 1997. - P.67.
13. Foreigners VL Outside the Economic Society: Scientific publication. - M.: «Academia» - «Science», 1998. - 640.
14. Kanygin YM Informatization management: social aspects / YM Kanygin; [A.A.Bakaev executive editor] -: Naukova Dumka, 1991. - 156. (USSR Academy of Sciences, Institute of Sociology).
15. Castells M. Global Capitalism and the New Economy: Implications for Russia / Castells // postindustrial world and Russia. Moscow, 2001. - p. 75.
16. Castells Manuel. Formation of the company network structures / Manuel Castells // New Wave postindustrial on Zapde. Anthology / edited V.L.Inozemtseva. - Moscow: Academia, 1999. - p.494-505.
17. Castells, M. The Information Age. / M. Castells // Economy, Society and Culture. - Moscow: Higher School of Economics, 2000. - 607.
18. Castells M. Way to the Information Society: the structure of employment in the seven major industrial countries, 1920-1990 / M. Castells, Y. Aoyama // International Labour Review. - M., 1995. - Volume 133, № 1/3. - P. 52-79.
19. Попов S. Feedback on the paradigm of self-regulation of social systems: theoretical and methodological analysis [monograph] / Sergei Popov. - Zaporozhye: Education, 2011.-412 p.

А.А.ХЛЕБНИКОВА (аспирант кафедры менеджмента организаций)

Запорожская государственная инженерная академия, Запорожье Украина

МЕТОДОЛОГИЯ АНАЛИЗА СЕТЕВЫХ КОММУНИКАЦИЙ КАК МЕХАНИЗМА КОНСТРУИРОВАНИЯ КОММУНИКАЦИОННОГО ПРОСТРАНСТВА

Представлен анализ сетевых коммуникаций как механизма конструирования коммуникационного пространства, который представляет собой универсальный социальный механизм и играет большую роль для рефлексии обратных связей в контексте единого информационного социума; обоснованы принципы multifunctionality и социальности для анализа сетевых коммуникаций и раскрыто, в какой мере возможно управление использованием Интернет-коммуникаций информационного общества; раскрыта ключевая роль лидеров в установлении и

моделировании социальных норм в рамках сетевой коммуникации и в какой мере оно может произойти; определен аксиологический статус социальной сети в современном информационном обществе и разработаны направления оптимизации сетевых коммуникаций как механизма конструирования коммуникационного пространства.

Ключевые слова: сетевые коммуникации, коммуникации, коммуникационное пространство, сетевая структура, мультифункциональность, социальность, Интернет-среда, субъект-субъектные связи.

A.HLYEBNIKOVA (Postgraduate Department of Management of Organizations)
Zaporozhye State Engineering Academy, Zaporizhia, Ukraine

METHODOLOGY ANALYSIS OF NETWORK COMMUNICATION AS A MECHANISM FOR CONSTRUCTION COMMUNICATIVE SPACE

The analysis of network communications as a mechanism for communication design space, representing the universal social mechanism and play an important role for reflection feedback in the context of a single information society; Principles for analyzing network communications and reveals the extent to which management can use Internet communications information society reveals the key role of leaders in setting and modeling of social norms within the network communication and the extent to which it can occur; defined axiological status of social networking in today's information society and the directions of optimization of network communications as a mechanism for communication design space. Scientists have proved that modern society, which is a form of communication network takes precedence over other forms, is social structure of a complex system of social relations and advanced information circulation information. In modern studies of social networks latter are often applied nature. Revealed that functionality network communication not only in the presence of a large number of features that constantly accumulate, but also because many of them can be realized simultaneously. Actor social network is a set of motives and needs, which in turn determine the function and appeal of the entire network to ensure that needs are met. One of the features of social networks is *sotsiabelnist*, which should be defined as a feeling of ease and lightness in the social relations of the individual, based on the possession of effective social interaction skills. Underlying sociability is a phenomenon of trust that is often seen as the product of stable social relationships that form the basis of social capital. That trust is the most important factor in creating social networks when it comes to social networks with dense structure, which provides a high level of reliability. It is proved that *netiquette* - a simple rule that all was comfortable. In a social network in terms of control of communication processes emerging network values that underlie *netiquette*. The level of moral obligations within the group is higher, the actor feels stronger intra identity The problem that arises in social management - a rational ratio of government regulations and internal system. The complexity of its solution due to the fact that measures of social control, on the one hand , are hard and definite character, and on the other , to provide the actors some freedom of action , notwithstanding the process of transformation of the social structure. Revealed that the network communication creates new, subjectively oriented reality that reflects the mosaic of ideas, interests and desires of the participants networking. The communication process associated with the «virtual identity " can not exercise significant influence on the formation of modern communication space, the specificity of modern linguistic picture of the world in general, the image of a person in the Information Society .

Key words: network communication, communication, communication space, network structure, much functionality, *sotsiabelnist*, Internet environment, subject-subject relations

Стаття надійшла до редколегії 14.03.14

Прийнята до друку 19. 03.14